

Kvinnligheten tar form när masken faller

De är tjejer som gjort sig kända för att spela killar. Nu prövar skådespelerskorna i subfrau på att spela kvinnor igen – och undersöker vad kvinnlighet egentligen är.

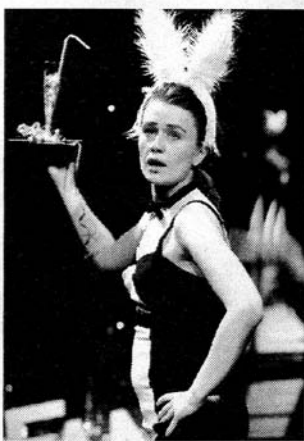
Multinordiska teatergruppen subfrau, ja det ska vara med litet s, har varit drag-kings, klätt ut sig och agerat män i en rad föreställningar. De komiska poängerna har varit givna. Syftet har dock varit mer allvarligt än att bara roa. Subfrau undersöker och problematiserar kvinnlighet och manlighet och föreställningarna har rört sig kring begrepp som "makt och maktlöshet", "gränser och gränsdragningar", "attraktion" och "makt och sexualitet".

– Utgångsläget var att gruppen hade spelat män i tidigare föreställningar. Och så hade vi en känsla efter senaste föreställningen – nu måste vi på något sätt gå vidare, säger finländska Sonja Ahlfors, som utgör en åttondedel av subfrau.

För första gången släpper skådespelerskorna i gruppen ifrån sig kontrollen över en föreställning till utomstående. Samtidigt prövar de nu att vara kvinnor på scenen igen.

– Precis som man kan konstruera ett kön, så kan man dekonstruera ett kön. Vi ville se vad som händer när masken faller, säger hon.

Subfrau bjöd in två koreografer, en kvinna

Sonja Ahlfors i subfrau.

och en man, som helt oberoende av varandra har skapat varsin akt. De fick i uppdrag att på teaterscenen ge upprättelse åt kvinnligheten.

Skådespelerskorna sa:

– Nu får ni göra vad ni vill med problematiken. Det här är vad vi vill diskutera: Vad är en kvinna? Hur kan hon framställas på teaterscenen? Vad händer i oss och i publiken om vi dekonstruerar könet? Vad är manligt, vad är kvinnligt och vad händer om vi blandar?

Resultatet blev **The Subfrau Acts - från hiphopdiscopop-musicalmix till hemligheter invävda i papper**.

Kristina Alstam, graviditetsledig subfraumedlem, säger att det finns ett problem med att teatrarna idag spelar så mycket klassiker, och det är en orsak till den nya föreställningen.

– Det finns en tendens i klassisk teater att män blir agerande subjekt och att kvinnor blir reagerande objekt som kretsar kring den manliga huvudrollen, och där det är den manliga huvudrollen som har det existentiella, och därmed det mänskliga problemet.

Och även om vi som publik ställs inför ett fullödigt kvinnoporträtt, gör vår förförståelse att vi ändå tenderar att tolka kvinnans tankfullhet som velighet och hennes ilska som hysteri, säger Alstam.

En anledning till att skådespelerskorna nu väljer att jobba med koreografer istället för regissörer, det vill säga mer med rörelser än med ord, är att de upplever att den moderna dansen har en större potential till könsöverskridande. Arja Tiili har skapat den första akten, "Stay with me". Hon presenteras som en av Finlands nu hetaste unga koreografer. I hennes akt det är mycket tempo, säger Sonja Ahlfors, som liknar den vid en nummerrevy. Det handlar om att vara duktig.

– Vi skrev brev till oss själva som 15-åringar. Vad vi tycker om i vår kvinnlighet och vad vi saknar i vår kvinnlighet. För Arjas del handlade det väldigt mycket om det här om kön och känsla, kön och identifikation. Vem ser på vem?

För Sasha Pepelyaev, rysk framgångsrik koreograf, innebar mötet nya insikter.

– Han hade aldrig tänkt på det här som ett problem. Drag-king hade han aldrig hört talas om! säger Ahlfors

Han visade sig dock ta mycket allvarligt på uppgiften. I Pepelyaevs akt, "The Papier-maché", dansar kvinnorna på papper, med saxar i händerna.

– På scen blir det fyra väldigt kontrollerade kvinnor. Som emellanåt släpper kontrollen, säger Sonja Ahlfors

Åsa Robertsson